

l'ullal 16

tercera època

revista del cpfpa
francesc bosch i morata
xàtiva
febrer 2013

sumari editorial

participació de l'escola

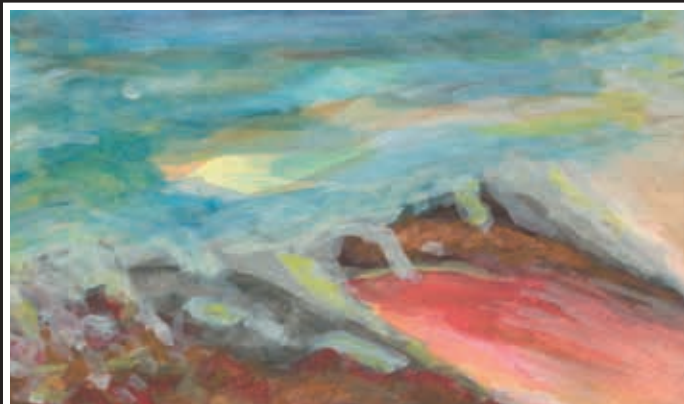
Hola Carla, *Cristina*
Senyor batle, *Jesús*
El plaer d'estudiar
de nou... *Salvador*
Carbonell Rodríguez
Jo acuse. Escrits
corsaris
Jovenes bellesones
de la posguerra.
Mª Ángeles
Rodríguez Navalón
Como simples
granos de arena.
Vicent Vila
Los juegos del
hambre. *Vicent Vila*
El valor d'un amic.
Sergio Ventura
A mi amigo. *Jose*
Juan Domingo
Martínez
Violencia de género
o canallas con
excusas. *SV*
Violència de
Gènere. *S*
Violència del segle
xxi. *Juab Hilario*
Aljaro
Fórmula del jabón
para lavadora.
Herminia G. A.

Dos buenos amigos.
Paqui Piquer
Estimats Reis Mags.
Fina Bataller
Estimat fill. *Gràcia*
Rodríguez
Estimada filla. *Juani*
Inza Bataller
Recuerdo a un
padre. *Paqui Piquez*
Carta personal.
María Arrate de la
Torre Fernández
Otoño. *Leonor Perez*
De Vicente
Penalba a
Ramón Azorín.
Vicente Penalba
Por siempre
jamás. *Marta*
Yusta
Recordando.
Marisol Giner
Escobar
L'any 2012.
Vicent Penalba
Un
sentimiento
equivocado.
Marta Yusta
El regreso.
Ginebra.

Matalafer. *Fina*
Bataller
Fabricados para no
durar. *Anónimo*
Receta. *Lola*
Castellanos
La vida
es muy
injusta.
Alumna
Base.
Mi
barrio.
Delmi

Marzal
Un nadal
desnaturalitzat. *Juan*
Hilario Alfaro
Voltaire y la diosa
razón. *Baltasar*

Camps Lafuente
Estimades amigues i
amics.
TALLER DE
FOTOGRAFIA

editorial

“Veles e vents han mos desigs complir, / faent camins dubtosos per la mar.” Amb aquests versos d'Ausiàs March i muscats pel nostre cantautor Raimon volem començar l'editorial d'aquest primer número de la revista en el 2013.

Molts vents estan bufant al nostre voltant, alguns no ens agraden gens, inclús ens fan mal, altres són simplement vents de cara... però el vaixell de l'escola i de l'associació, i amb ell el de la nostra vida també, ha de continuar fent camí, no sempre segur, de vegades a contravent, un camí que se'ns presenta ple de desigs que volem aconseguir.

Aquesta escola sempre ha estat oberta a totes aquelles persones que han decidit iniciar i/o continuar navegant per la mar de l'aprenentatge, una mar que té principi però no final, plena de sorpreses que potser ens fan girar les veles, cap a un lloc o un altre, però sempre solcarem endavant malgrat que

taller de premsa

Coordinació: Paqui Borox i pep aparicio guadas
Consell de redacció: Paqui Borox, Tere Vila, Vicent Vila, Rafa Albert, pep aparicio guadas, Baltasar Camps, Mª Carmen García, Marta Yusta, Vicent Penalba, Mª Ángeles Rodríguez i Herminia Guerrero
Traducció i correcció: Neus Benito i Miquel Bononat
Fotografies: Taller de Premsa i de Fotografia i María Ángeles Rodríguez.
Dibuixos: Vicent Vila, Vicent Penalba i Nestor Guitart
Disseny i maquetació: Taller de Premsa
Impressió: Matéu impressors, s.l.

els camins siguen dubtosos, sense deixar que el vaixell s'afone, potser seguint el testimoniatge de Raimon. Tots i totes les que formem part de la tripulació, persones adultes educandes i educadores, tenim un desig: continuar malgrat tot. Il·lusió i esperança són les paraules que encara ens diferencien...

Des del taller de premsa i des del taller de participació us invitem a fer ús de la paraula per a posar en veu alta allò que sentim i volem, com a desig i com a voluntat, un centre gran i potent, en una societat diversa, democràtica i valenciana. Aquest any 2013 ha d'esdevenir una travessia plena i popular, sense muts i mudes sinó dones i homes amb les seues paraules tot demanant una humanitat més humana, un sentit singular i comú en marxa, una igualtat, solidaritat i esperança en marxa: veles llatines i vents de gregal en aquesta nova odissea.

ogoa

Y ahora que ya estás en esta escuela,
¿qué tal andas de motivación?
Vicent Martí.

escola oberta

Menjar ràpid, aprenentatge ràpid.
Rosa Maria Torres
L'economia del bé comú. Un model
econòmic amb futur. *Emili Altur*

Hola Carla. Cristina

Com esteu?

Per ací cada vegada va tot pitjor.

Espanya és un desastre, ja que és el paradís de tota classe de màfies, els polítics i la classe alta s'ha tirat a robar, fins i tot, la infanta Cristina, imaginat, i volen fer-nos creure que la pobreta no en sap res. Als defraudadors els perdonen i els premien deixant-los blanquejar els diners robats, els banquers ens han enganyat amb preferents i hipoteques, s'han aprofitat en part per la ignorància i la bona fe de molts ciutadans, no et pareix Carla que aquesta mala fe hauria d'estar penada per la llei? Doncs no és així, i aleshores hi ha molts espanyols desnonats, jo crec que el que volen és quedar-se el màxim de pisos i després llogar-los i així tindre més beneficis. A Rajoy li és igual que la gent passe misèria, ja que per a ell el més important és el dèficit..., estem submergits en una dictadura... Ens manifestem i no ens fan ni cas, si tenim el poder de votar els nostres representants polítics, també podem derogar la seua mala gestió, però hem de demanar-ho legalment en referèndum tots els espanyols. Canviem de tema; et trobe a faltar, sobretot, a les hores dels passejos al castell i les nostres xarrades també al meu facebook per a seguir parlant de les nostres *coses*, *besos* per a tots i bon Nadal

Senyor batle. Jesús

Il·lustríssim Senyor batle,

Aquestes línies són per agrair-li que haja fet l'escola d'adults de Xàtiva.

Aquest centre d'educació suposa per a molts alumnes una nova oportunitat, després d'haver abandonat els estudis fa molts anys.

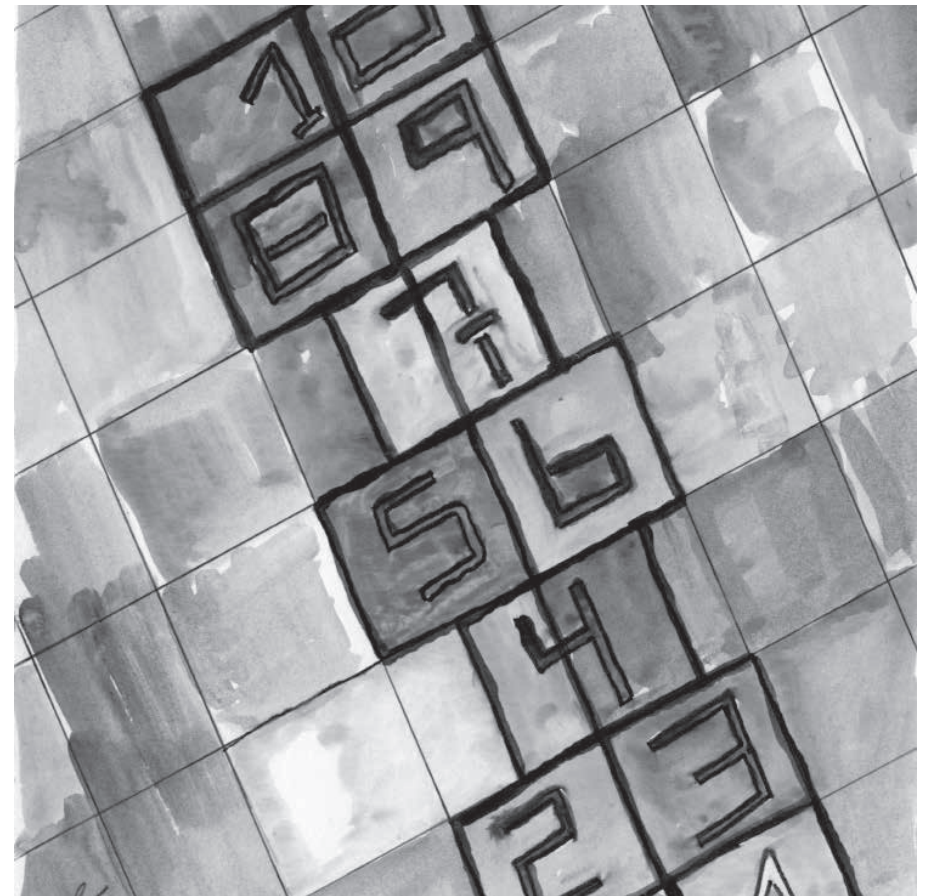
D'altra banda ens fan descobrir nous coneixements a més d'un títol que en aquests moments de crisi econòmica que passem va bé. Ara que estic aturat, estic aprofitant les instal·lacions per millorar la meua educació.

Espere que en un futur, amplie el centre per a la millora dels alumnes.

El saluda un veí de Manuel

El plaer d'estudiar de nou... Salvador Carbonell Rodriguez

Ara que tinc 43 anys, he tornat a estudiar. Tornar a estudiar em ve per la necessitat de poder consolidar el meu treball que des de fa uns anys viu un procés de canvis constants i de permanent aprenentatge. Aquesta és la raó per la qual molts tornem a agafar els llibres i l'inici recorda una marató, carrera molt llarga i plena d'ansietat per no quedar enrere. Així i tot la voluntat d'acabar, de poder dir que jo vaig poder, de ser una xicoteta referència perquè altres es motiven, tornen o seguesquen estudiant em fa seguir cap endavant i gaudir de tot el coneixement adquirit que em fa més lliure i segur.

*míralos matarse con las armas más sutiles
con el fin de hacerse con medallas que
persisten en su engaño de pensar que solo
con fortuna con poder darán la talla...*

LUIS EDUARDO AUTE

Jo acuse a l'actual COSA NOSTRA (BM, FMI, BCE) que mitjançant els seus sicaris (Bankia, CAM...) han conduït a aquest país i a la seua gent a la més gran de les desesperances, desil·lusió i, fins i tot, a més d'un suïcidi. Aquesta gent a la que veiem en la tele seguts en les enormes taules repletes de tota classe de menjars, vestits amb les millors gales no ens té en compte per a res.

Ens fan responsables d'una situació que no hem creat nosaltres dient-nos que hem viscut per damunt de les nostres possibilitats cosa que no és certa, no deixa de ser una acusació falsa per tal que ens sentim culpables i amb por i així acceptar les normes tan injustes que ens imposen els seus sicaris (Bankia, CAM, Banc de València i altres) amb la complicitat del govern del PP i de l'anterior del PSOE i són ells els autèntics responsables de l'actual situació econòmica quan començaren a aplicar polítiques neoliberals donant-li carta blanca al mercat financer.

Ells sí que són responsables d'allò que ells denominen "crisi", crisi que com diu la gent del 15M no deixa de ser més que una estafa i, si no, que ens ho expliquen, ¿com pot ser que el BCE que hauria d'ocupar-se de la salut econòmica dels països d'Europa, per contra es dedique a fer préstecs a la banca privada a l'1% i aquesta banca privada fa les mateixes operacions fent préstecs als estats al 7 o 8%? Curiosament els països més perjudicats per aquestes qüestions són els països que tenen un estat de benestar més feble com és el cas d'Espanya de Grècia i de Portugal com a conseqüència d'haver estat governats al llarg de molt de temps per polítiques de caire dictatorial.

En aquest país després de 30 anys i escaig es comença a donar-li forma a eixe estat de benestar millorant l'educació, la sanitat, les pensions..., en-

cara que des que està governant el PP està carregant-se tot allò aconseguit i és que en este lamentable país el que no corre vola. Aquells que ens dirigeixen la seua promesa d'una educació pública i de qualitat, que la sanitat pública seria de caire universal i que es conservaria el quart pilar de benestar social (llei de dependència, bonificació a la natalitat...) estan privatitzant-les per a fer negoci d'allò social. Ja seria hora que ens decidírem a eixir al carrer com més millor per a tirar-los en cara que som persones i que no poden fer de les nostres necessitats bàsiques un negoci que sempre beneficia als mateixos (en el cas de la sanitat, al marit de la senyora Cospedal entre d'altres) i llançar al vent aquella famosa frase que va sorgir del 15M: 'que no, que no ens representen' i que no ens diguen que no hi ha altres solucions, això no és de veres em permetré fer-li una suggerència al senyor Rajoy i companyia que s'estudien a fons el llibre d'en Vicenç Navarro i altres *Hay alternativas* i així podran comprovar com sí que es pot eixir d'aquesta situació d'una altra manera

KE NO, KE NO ENS REPRESENTEN

JOVENES BELLESONES DE LA POSGUERRA. Mª Ángeles Rodríguez

Mujeres, el alma de un país

Esto es una presentación fotográfica de algunas de nuestras madres, abuelas, tías... etc.

Mujeres que en silencio contribuyeron día a día y cargando sobre sus espaldas, trabajo, cargas familiares, pasando muchos sacrificios y carencias, muchas de ellas infravaloradas. Mujeres de la postguerra con ello está dicho todo. Mujeres fuertes en una * época dura *, mujeres a veces incomprendidas para los tiempos que les tocó vivir.

Nadie como ellas simbolizan de extraordinaria manera la cultura del esfuerzo.

Guapas..... Gracias a todas las..... Marías, Glorias, Leonores, Lolás, Pepas, Aurelias, Vicentas , Pílares....etc.

Como simple ciudadano de a pie, - consideración que se hace a los hombres y mujeres que recibimos las normas de convivencia de aquellos en los que nuestras decisiones hemos delegado- me considero como un minúsculo grano de arena blanca de cualquier playa desértica frente a la inmensidad de un exuberante mar verde con el oleaje desorbitado de espuma blanca. Vivimos junto a los demás granos de arena en un reducido espacio y un controlado tiempo todos los vaivenes producidos por las olas en el libre albedrío; en ocasiones en el interior del mar y en otras como tumbados al sol en el exterior.

Esta simple metáfora, me hace pensar que la confianza depositada en esos grupos de gente, para mi entender perfectamente cualificada, no es tal como yo hubiera esperado; pues en ninguna de mis situaciones de mi propia vida me hacen sentir feliz y satisfecho de mi mismo.

Como grano de arena, no dispongo de los suficientes conceptos, ideas y conocimientos para poder llevar a cabo una fuente de saber que pueda ser introducida en cualquiera de las diferentes instituciones establecidas y sirviera para realizar un pequeño cambio en lo actualmente consolidado y encallado. Como cualquier otro grano me paro a pensar que el gran grupo de gente capitalista formado por un único cerebro de educadores, científicos, químicos, inventores, analistas de sistemas, especialistas en publicidad, expertos en transporte, contables, abogados, médicos, hombres y mujeres que tienen un conocimiento especializado en el campo de la industria y los negocios-, mueve de un forma perfectamente organizada la educación, el conocimiento y el progreso humano, sufragando al mismo tiempo todos los gastos del actual gobierno del que se sienten representados, para que nosotros podamos vivir de una forma concreta sin tener que tomar conciencia de participación. Somos solo células que utilizando única y exclusivamente las manos trabajemos los conceptos que ellos obligatoriamente nos aplican, nos hacen sobrevivir con el pago de nuestro esfuerzo material, no con nuestros pensamientos, para ello ya están ellos. Somos automáticamente un eslabón de la cadena; Cadena que mueve con su engranaje todo un circuito perfectamente organizado para su funcionamiento producido

por un cerebro. No existe un funcionamiento por muy tecnológico que fuese si no hubiese existido una idea o varias ramificadas. La cuestión radica en que todos los constituyentes del funcionamiento estén a la vez de acuerdo con el seguimiento y el placer en todos los pasos. No me produce ninguna satisfacción placentera la actual situación funcional de nuestra delegada forma social. Me siento como grano de arena apartado entre los secos matorrales de la playa desértica por el oleaje de una mar brava potencialmente dominadora.

No dispongo de ideas nuevas alternativas ni conocimientos específicos que induzcan al cambio. Pero dispongo de un sentimiento y una forma racional de apreciar y distinguir todo aquello que nos hace sentir mejores con los demás desde nosotros mismos; sin utilizar la maldad, la codicia, el aprovechamiento del otro, el egocentrismo de uno mismo. Mi verdadero poder será el de la palabra, el de la lengua anarquista de nuestra propia singularidad, basado en el bien común y capaz de luchar contra ese lenguaje creado y organizador del propio autointerés. El lenguaje del más mísero esclavo, supera en creces al de un papagayo -Vossler-. Para llegar hasta aquí he tenido que estar soportando los innumerables vaivenes de las olas devastadoras potenciadas por esas ideas capitalistas que solo benefician a un pequeño grupo de granos complacientes de sus palabras, solo por el propio interés personal y económico y no a la gran mayoría que en vez de disfrutar son lentamente consumidos y eliminados.

Tenemos que hablar, utilizar nuestro propio lenguaje para protestar todo aquello que nos consume y nos aísla. Tenemos que imponer nuestro propio lenguaje frente al lenguaje impuesto por el mandatario cuya única visión de perspectiva es el silencio. No importa en qué ámbito tengamos que poner en acción nuestras palabras; simple y llanamente hemos llegado a tal extremo que todos los ambientes están corrompidos, manipulados y destinados única y concretamente a los más adinerados. Nuestras palabras oirán su propia voz frente a un edificio en la que se produzca un desahucio, en cualquier centro de educación, en cualquier centro sanitario, en cualquier plaza pública, en cualquier geriátrico, en cualquier tipo de mercado, en cualquier tipo de asociación, en cualquier tipo de ONG, en cualquier forma de ayuda de abastimiento de alimentos a nuestros granos más desfavorecidos.

Desde esta perspectiva, me paro a pensar hasta qué punto es normal el desvarío del oleaje inclusive el aún más fuerte producido por el magnetismo de la luna en la generación de las grandes mareas para poder concebir una buena convivencia entre yo, mis amigos los otros granos de arena y la inmensidad del océano. La realidad de esta metáfora radica que constituimos una sociedad en donde nos encontramos un gobierno establecido nombrado por una mayoría de gentes en los que hemos delegado, otro grupo de personas de legadoras con o sin conocimiento de la materia, vinculadas con el propio trabajo del sistema establecido y otras que piensan y sienten lo que no han podido conseguir, debido a la gran influencia propagandística y malversadora, pero con la seguridad de sentirse capaces de hacerse oír porque saben que la lengua en una comunidad no se debe dejar a la deriva.

La metáfora queda definida en el encuadre global de nuestro modelo social, pero viendo mi gran inconformidad por el funcionamiento de esta actualidad obligatoriamente establecida, me gustaría cambiar mi postura de grano de arena pensante –sin que caiga en la grosería–, en el grano pensante del culo. Como grano seré diminuto pero eficaz, porque será una molestia constante a ese ser no poderoso pero con poder que mueve todos y cada uno de mis hilos de existencia. Mi constancia como perseverancia de mis actos será la palabra en todas aquellas reuniones con mis compañeros que consideremos que el bien común radica en el punto más alto. Que mi libertad no empieza cuando acaba la tuya, sino que la alimento contigo a mi lado. Como topos en el túnel del intestino intentaré corroer en tu sistema corroído.

A MI AMIGO. JOSE JUAN DOMINGO MARTÍNEZ

Era un tarde de verano, estábamos mi amigo y yo en una terraza tomándonos una cerveza bien fría, al cabo de un rato me dijo que tenía que contarme una cosa muy importante, yo pensaba que me contaría algo sobre las mujeres que estaban delante de nosotros, o yo que sé! De golpe y de repente me dijo con la cabeza agachada y a media voz que tenía la enfermedad del VIH.

Yo al no saber lo que me quería decir me lo dijo con palabras más explícitas: que tenía el SIDA En ese mismo momento me quedé en blanco y no sabía cómo reaccionar; una vez pasó un poco el tiempo y después de llevarme el susto y la desilusión más grande que me ha dado la vida le pregunté: ¿cómo es eso? Y él me respondió que conoció a una chica en “esas noches locas de verano” que sales a por todas y justo hacía dos meses tuvo relaciones sexuales con ella y cómo íbamos bebidos no usamos el preservativo. Ella era portadora del virus y me lo contagió. ¡Por fin! pude reaccionar y le dije que podía confiar conmigo y en todo lo que estuviera en mis manos para ayudarle, le ayudaría. Como yo soy de esas personas que cuando le piden ayuda enseguida me vuelco para ayudarlas le pregunté de qué manera podría ayudarlo, y él medio llorando me respondió que en esos momentos tan amargos que te da la vida no lo dejara solo.

Él sabía que tendría mi apoyo y amistad y nunca lo dejaría de lado. Al cabo de 6 meses falleció por la enfermedad y lo que nunca se me olvidará es que se llevó toda mi amistad, sobre todo en todos los malos momentos, que da la enfermedad, nunca me aparté de su lado y me dijo una frase. Un par de días antes de morir que nunca se me olvidará y tiene toda la razón del mundo: “QUE NO LLUEVE ETERNAMENTE”. Él siempre estará en nuestros corazones y nunca lo olvidaremos porque un amigo de verdad aunque no esté con nosotros siempre estará ahí en un rincón de nuestro corazón ayudándote siempre que te haga falta.

LOS JUEGOS DEL HAMBRE. **Vicent Vila**

Me llamo Miguel y soy el representante número seis de los XXI campeonato de los juegos del hambre que como cada año se viene representando en la plaza mayor del Capitolio. Represento a todos los alumnos del C.P. Francesc Bosch i Morata en donde la enseñanza popular es un requisito básico para todos. Los alumnos somos constituidos por personas adultas de todas las edades, culturas y razas, pues nuestros intereses en la enseñanza se basan en dos principios fundamentales: Los que aprendemos las nuevas formas de enseñanza por motivo de discriminación o desgana de los otros centros públicos y por interés de crearnos un nuevo futuro a exigencias de las nuevas formulas empresariales y los que por propio interés aprendemos a lo largo de nuestra vida, por puro desanimo del reflejo de nuestra existencia actual. En definitiva, ocupamos la escuela de adultos; los alumnos interesados por un aprendizaje entre comillas obligatorio y los que desinteresadamente aprendemos por el saber de que no estamos solos.

Junto a mí se encuentran por discreción no mencionare sus nombres ni el entorno que representan-, los representantes del instituto de enseñanza media, los del viejo hospital de sanidad pública, los de de la universidad pública de los derechos humanos y sus diversas variables, los del comité de los desahuciados de sus viviendas, por razones marcadas por el propio sistema económico, los de la macro asociación de personas sin empleo con ímpetu i ganas de seguir con sus quehaceres cotidianos, los de la sociedad formalizada de indigentes recolectores de las basuras orgánicas del capitolio para abastecer sus necesidades básicas y algún colectivo más que en este momento no viene a mi memoria.

Hambre: según el diccionario es la necesidad de comer. Necesidad, apetencia, bulimia. Deseo ardiente: hambre y sed de justicia. "A buen hambre no hay pan duro, Cuando aprieta la necesidad no repara uno en ninguna delicadeza"

Miguel, como cualquier otro de sus compañeros en el juego estaba dispuesto a luchar por aquello que de verdad eran y estaban en sus propios intereses, comunes o propios sus intereses. ¿Como crear y defender su imparcialidad, si representaba a un grupo? Los demás grupos, de sobra sabia, que también lo representaban. Su propia hambre, no dependía ni de él ni del

grupo que representaba; la saciedad del hambre era cuestión de su triunfo en los juegos con el obsequio de campeón, concedido por el Capitolio.

Los diferentes equipos, estaban formados en postura vertical de punta de flecha, alrededor de la gran circular plaza, frente al constituido Capitolio. Todos, aunque no se conocían, sabían el verdadero motivo de su situación allí en aquel preciso momento. Todos sabían que su verdadera situación era cuestión de supervivencia por sus creencias, deberes, obligaciones y fe. Nadie, estaba sujeto al arrepentimiento ni a la forma más sutil de tirar por la borda todo aquello que había mamado de épocas ya inexistentes; la época de los valores, de las experiencias, del amor del partir de uno mismo, para ser reflejado en su contorno social. La lucha estaba preparada y servida; quien ganaba a las espadas, a las lanzas, a los gases lacrimógenos, a la fuerza de los puños, a la fuerza superior de las palabras, a la ira, a la vanidad, a la fraudulenta convicción, a la maldad del sí, por que sí, y a muchas cosas más era el campeón. Su corona de laurel victoriano le acreditaba el triunfo de superioridad sobre todos los combatientes, no importaba si eran muertos cadáveres o moribundos des imperfectos claudicados a cambiar por seguir viviendo.

El CAPITOLIO, formado por la gente, no de poder, sino más bien, manejaba el poder a su antojo y comodidad, tenía bien claro que el vivir por la vía cómoda, acostumbrada por sus antepasados, sin acaloramiento de su propia mente, era lo más práctico. Sus numéricas categorías sociales habían estado destinadas a contribuir, apoyar y destinar a buen término el capital surgido de la forma más natural de la propia naturaleza; sus minerales, sus vegetaciones, sus animales, sus humanos. Término, que solo valía para su disfrute a los propias capitalistas, allegados políticos y ayudantes de esclavos (gente vulgarmente trabajadora a los intereses del superior usurpador, por comodidad social) por la defensa de su propio interés de supervivencia frente al capital, independiente de su atmosfera interior, el no valor a sus propios principios solidarios o éticos.

Después de la batalla con todos los predestinados artilugios que se le permitió a cada uno de los representantes existentes, el grupo quedó en estado de caos. Todos habían imaginado antes del ataque que serían los campeones y con su triunfo podrían liberar a su grupo de la miseria y encararla a los mínimos exigidos por la libertad y comodidad. Pero Miguel, el más superviviente de los supervivientes, viendo el campo de batalla vivo, aunque sin fuerzas, comprendió que si hoy era él quien ganaba, otro día, sería otro,

y otro día otro, por lo tanto valía la pena que en vez de cambiar las partes o las formas diferentes de disposición cultural, fuese que todas conviviesen en el mismo círculo: diferentes en sus términos y maneras e iguales en la forma de lucha; por la libertad, la igualdad y el amor.

El jolgorio de la gente del Capitolio con sus cadenas de oro, sus vestidos de tisú, sus pelucas forjadas, sus sonrisas de alabastro y su quehacer de dímelo tú, quedaron plasmados cuando la voz en forma única de la circular plaza, gritó: TENEMOS HAMBRE Y SED DE JUSTICIA. Sabemos que somos el alimento de vuestras necesidades, pero no el provecho de vuestros eructos. La productividad nuestra, de todo el grupo, tiene que ser equitativamente distribuida por igual a todos los supervivientes que hemos quedado vinculados a vivir en esta nuestra y natural tierra. De ella nacimos y a ella iremos cuando muramos por nuestra propia naturalidad, no cuando alguien a dedo decida nuestro camino futuro.

P.D. Reflexionemos sobre el hambre; si no hay prado la vaca no puede comer, si no hay agua los peces no pueden vivir, si no hay oxígeno las plantas no pueden crecer,....Para crecer, para vivir, para comer, nos necesitamos todos, sea cual sea su estilo, su forma, su conducta de vida. Lo verdaderamente importante es la buena relación o el bien común de todos los seres vivos. La revolución cultural del grupo representativo de supervivencia contra el Capitolio estaba servida. El resultado de aquella decisión sacaría sus frutos años después, pues la mayoría unida de supervivientes estaban unidos en unanimidad.

EL VALOR D'UN AMIC. Sergio Ventura

Era un dia d'estiu, assolellat i amb aquest tipus de calor et vénen ganes de passejar i gaudir de l'aire lliure. Per la baixada del parc venia el meu amic Miquel, últimament se'l veia més callat que de costum, portava uns dies estrany i jo ja no aguantava més el fet que ell no em diguera res sobre si alguna cosa el preocupava, així que quan arribà li vaig preguntar.

- Xe Miquel! Què et passa últimament que et veig tan apagat? T'ha succeït alguna cosa?

Aleshores Miquel em respongué amb un somriure en la cara que no anava a joc amb els seus ulls.

- No home no! Què ha de passar? Últimament he tingut molta feina i em note un poc cansat, però res més!

- No digues això, fa temps que ho veig i pareix més que estigues depressiu o inclús un poc malalt, fins i tot, se't veu més pàl·lid del normal!

- A tu no et puc amagar res perquè al cap i a la fi ets el meu amic, però has de saber que no és res agradable; vaig anar a una revisió i m'han diagnosticat que tinc VIH.

Aleshores, Miquel arquejà les celles i em va mirar amb un semblant escrutador, com si li fes por el que jo pensara d'ell, jo, una volta recompost de la primera impressió, vaig pensar que si portava algun temps ocultant-ho seria per por que els amics el rebutjaren, així que vaig empassar saliva i amb cara d'enfadat li vaig contestar.

- I per què no m'ho has contat abans? Portes jo què sé el temps amb aquesta cara de preocupació i estic segur que el motiu és perquè no t'has pogut desfogar amb ningú!

Miquel, amb cara de sorpresa i després de reflexionar un segons contestà:

- Em feia molta por que et sentires incòmode amb mi si t'ho contava...

Veient que el pobre havia d'estar passant-ho malament, vaig suavitzar l'expressió i li vaig posar la mà al muscle.

- Però què estàs dient, home? Tu continues sent el meu amic Miquel, no? Ets la mateixa persona que conec des que érem petits i això no ho canvia res, pot ser que estigues malalt però per això mateix tens als teus amics i a la gent que t'aprecia, perquè mai estigues sol i rebre tot el suport que necessites, per a mi sempre seràs Miquel i continuarem rient i passant-ho bé com sempre!

Així Miquel va començar a plorar sense poder articular cap paraula, però estes llàgrimes ja no eren de tristesa, sinó la descàrrega d'un pes que portava arrossegant des de feia molt de temps i la imatge d'una nova perspectiva com el qui obri la finestra per contemplar un nou dia, i així, Miquel va viure la vida sense recordar excepte per la medicació més que per altra cosa, que era portador del VIH.

VIOLENCIA DE GÉNERO O CANALLAS CON EXCUSAS. sv.

Yo, tendría 4 ó 5 años, recuerdo a mi pobre madre ensangrentada, que nos metía bajo la cama para librarnos de lo que ella sufría. Tenía dos hermanos mayores que yo y otro más pequeño, yo lo recuerdo con mucha pena. Mi madre aguantó lo indecible, con cuatro hijos pequeños, ella no quería que nos separasen y quedarse sin sus hijos.

De las palizas que le daba tuvo dos desprendimientos de retina no sé, cuantas costillas rotas, siempre llena de moratones.

Cuando mis hermanos tuvieron más edad se ponían delante de él para proteger a mi madre, y eso la libró de más de una paliza, porque eso sí lo recuerdo bien, a nosotros nunca nos pegó. Tal vez porque ella se lo llevaba todo.

Nuestra madre, murió de una paliza que le propino el muy canalla, nos quedamos sin madre y a los dos días lo encerraron en la prisión. Lo tenían que haber encerrado muchos años atrás.

La mató un día que estaba sola en casa (un fallo nuestro). Como él tenía 70 años, sólo estuvo en prision un año y algunos meses, salió enfermo y mi hermana mayor- !dice que por lástima!- lo recogió. Yo no quise saber nada de él, ni mis hermanos tampoco, como notareis en mi voz estoy llorando, desde que empecé el relato, sólo veo a mi madre, en el suelo ensangrentada y llorando.

No hace mucho mi hermana me llamó y dijo: ¡está agonizando!, ven. Me presenté delante de él, no hablaba. Yo le dije, mirándole fijamente: te vas sin arrepentirte de lo canalla que has sido, ¿te quedaste a gusto cuando la mataste? Y empezó a llorar. Y dentro de mí pensé: “mama está llorando” porque siempre negó haberla matado.

Somos mayores y estamos traumatizados todos los hermanos. Cuando éramos pequeños teníamos vergüenza de salir a la calle, por su culpa, como si los culpables fuésemos nosotros y nuestra madre.

VIOLÈNCIA DE GÈNERE. s.

Bé, fer una redacció sobre els curts o violència de gènere és igual com si et contara el que jo vaig viure.

Per desgràcia jo vaig viure tres anys de maltractament pel pare de la meua filla, al principi era maltractament psicològic, aquesta persona durant un any va estar insultant, menyspreant-me com a dona, però perquè jo el volia no m'adonava del que m'estava fent. Vaig arribar a pensar que jo no valia per a res, vaig deixar d'eixir, d'arreglar-me, etc.

Després ja va passar a la primera espenta, sempre després em demanava perdó, em plorava i jo ignorant i cega el perdonava. Va arribar la primera pallissa i darrere moltíssimes més, després de cada una em plorava demanant perdó, deia que em volia etc. I jo el perdonava perquè vaig arribar a pensar que m'ho mereixia.

La meua filla em preguntava que eren eixos moratons i jo li mentia, fins que va arribar un dia que ella li va contar al seu padrí com em veia, que jo plorava molt i aquest bon amic va vindre a preguntar, perquè ja sospitava el que passava, al principi li mentia i ell seguia preguntant fins que vaig explotar i li ho vaig contar. Ell em va fer obrir els ulls i vaig agafar forces per a contar-li-ho a la meua família.

I tots junts em van ajudar per a poder donar el pas, també em vaig adonar que ell no em volia.

He de donar gràcies a tots ells.

Al cap de set anys a esta persona li han passat factura tots els excessos, la droga i l'alcohol. Està en tractament psiquiàtric, ha estat tancat molt de temps a l'hospital. I després de totes les coses que m'ha fet passar sent molta llàstima per ell i per la seua família.

Sols em queda dir que el maltractament no està justificat per res, que les dones no en tenim la culpa i que hi ha associacions, amics i família. No estem a soles, si alguna té este problema que no es calle i que demane ajuda.

VIOLÈNCIA DEL SEGLE XXI. Juan Hilario Aljaro

No s'escoltava cap soroll. Feia temps que a sa casa no reinava el silenci. Va escoltar un sanglot d'un xiquet.

-D'on ve? No em preocupa. La feina està ja acabada. He fet el que havia de fer. Deixaré per fi d'escoltar les seues queixes absurdes, i les seues ganes de separar-se de mi, que si jo he canviat, que ja no sóc el mateix. Ja ho deia mon pare: "a les dones, mà dreta i ja veuràs com et fan cas."

Malauradament, aquesta ficció, (quasi tots els dies escoltem a les notícies la mort d'una dona a mans de la seua parella) és una malaltia que s'estén per la societat com una plaga, i fins ara, encara no s'ha trobat el remei. Hem vist com la crisi ha fet augmentar els casos de maltractament a la dona, i també, que la mateixa crisi ha fet minvar els recursos que el govern destina a la defensa de la dona maltractada. La dona al llarg de la història sempre ha ocupat un segon pla, a conseqüència de la societat masclista a la qual vivim. Tal volta ens faria un favor, pensar en la manera en què estem educant als nostres fills; una educació acurada i encarada no solament als coneixements científics i lingüístics, sinó també al respecte al ser humà ens faria a tots un poc millors persones.

FÓRMULA DEL JABÓN PARA LAVADORA. **Herminia G. A.**

INGREDIENTES:

- 250 gramos de sosa caústica (granulada o en escamas)
- 1 litro de aceite (girasol, oliva o reciclado)
- 1 litro de jabón líquido o lavavajilla
- 2 litros de suavizante

Resultado final: 17 litros más o menos

PASOS A SEGUIR:

- Se mezcla la sosa con tres litros de agua caliente en un recipiente de uno 25 litros de capacidad, se remueve y se deja en reposo 24 horas.
- A continuación se le añade 1 litro de aceite y se remueve bien.
- Seguidamente se le añade 1 litro de jabón líquido o lavavajillas y se remueve bien durante 10 ó 15 minutos.
- Seguidamente añadimos 2 litros de suavizante y se vuelve a remover toda la mezcla, añadiéndole poco a poco, sin parar de remover 8 litros de agua tibia.

Dejar reposar unas 12 horas, removiendo la mezcla de vez en cuando.

Al día siguiente remover y colocar en botellas.

Si la mezcla estuviera espesa añadir unos 3 litros de agua tibia, siempre removiendo.

DOS BUENOS AMIGOS. **Paqui Piquer**

Una vez había dos amigos que jugando en el campo encontraron una moneda.

Parecía muy vieja pero resultó que cuando empezaron a limpiarla vieron que era dorada y parecía de oro.

Los dos amigos querían quedársela, pero no se ponían de acuerdo, una decía: la he visto yo primero, y el otro decía: pero yo la he sacado de la tierra, que tú pensabas que era un trozo de hierro.

Empezaron a pelearse, hasta que se calmaron y dijeron: tenemos que encontrar una solución.

Estuvieron pensando y pensando hasta que uno dijo: ya está, creo que tengo la solución, como la moneda no se puede partir, la tendremos una semana cada uno.

Eso parecía buena idea, pero al llegar cada uno a su casa y contar lo que había pasado, los padres no estuvieron de acuerdo. Unos igual que los otros decían: ¿y por qué se la tiene que quedar él toda la semana? Y ¿si le da por venderla y no nos enteramos hasta que haya pasado la semana? ¿dónde iríamos a buscarlos?.

Así dos familias que siempre habían sido amigas pasaban por el lado y ni se miraban.

Los chicos cansados de todos esos problemas hablaron y un día cogieron la moneda, se fueron al río y los dos a la vez, la tiraron en lo más hondo.

Viéndola hundirse empezaron a reír y se fueron a jugar como habían hecho siempre antes de encontrar la moneda que casi acabó con su amistad.

ESTIMATS REIS MAGS. Fina Bataller

Molts estimats Reis Mags d'Orient;

Com cada any em pose amb contacte amb vosaltres per a demanar els meus desitjos.

Aquest any tot el que demane és de pes molt lleuger. Tampoc es pot dir que siga voluminós, però sí que és impossible d'aconseguir en qualsevol tenda i que es pague amb diners.

Arriba l'hora d'escriure la llista tan desitjada:

En primer lloc la salut *tota la que pugueu carregar*.

A continuació, esperança, per sobreviure en aquest temps tan difícils i com que tenim moltes ganes de treballar, *feina, molta feina*, per a tots. Pense que mereixem una treva després d'aquest mal any que hem passat.

També necessitem que ens estimem tots més, així que carregueu molt d'amor per a repartir.

Esperant que vingueu molts carregats de tot el desitjat, molts abraços.

ESTIMAT FILL. Gràcia Rodríguez

T'escric estes paraules comptant els dies que falten per tal que tornes a casa, estic desitjant-ho, el dia 21 pareix que no aplegue mai.

Sé que és pel teu bé que estigues tan lluny però la mama et troba a faltar i la teua germana també, encara que no ho manifesta tant i Kiwi quan et tinga davant es tornara boig, ell també et troba a faltar.

Ací fa molt de fred últimament, no tant com a Dinamarca, abrigat molt.

Quant vingues et donaré un muntó de menjar perquè et faces gros per a quan tornes al fred.

Tinc la síndrome del niu buit, acabarà passant-me perquè sé que és pel teu bé.

El dia 21 estarem la teua germana i jo esperant-te en l'aeroport. Que tingues bona tornada a casa.

ESTIMADA FILLA. Juani Inza Bataller

Com estàs? Com et tracten per allí? Com és la vida en eixe país tan gran, tan allunyat del nostre?

Com és la gent? Com és el menjar, i la cultura? i els costums, són molt diferents als nostres?

Estàs integrant-te bé? Has fet amics?

T'escric esta carta per a dir-te que et trobem a faltar, per a dir-te el buit que has deixat a casa, per tal que sàpies que no sé amb qui discutir, que ja no em trobe sabates al menjador, ni llibres ni apunts al saló, ni el portàtil al bany ni el secador al sofà, puix com ja saps, les teues germanes, també estan vivint a sa casa a València, i ton pare i jo pareguem dos babaus sols a casa.

Espere, que tan prompte com pugues baixar a eixe poble, que tens a 20 km de caminals travessant la selva, ens crides per telèfon i així podrem parlar una estona, perquè això d'escriure cartes queda ja molt passat i fóra dels nostres temps, aprofita i crida també a les teues germanes, a la iaia, que de segur que s'alegraran molt, si en el poble trobares Internet, avisa'ns i ens connectarem per l'Skype i així ens podrem comunicar tots a la vegada.

També vull que em digues si necessites alguna cosa, medicaments, sabó, xampú, pasta de dents, roba d'abric, diners o qualsevol altra cosa, fes-te una llista i quan parlem m'ho dius, o millor escriu-me una carta i en breu t'ho enviaré per correu, i així a veure si per a Nadal ja ho tens allí.

Ací tens la recepta de cuina dels porros amb creïlles, eixa que tant t'agrada:

- 3 porros
- 6 creïlles grosses
- 1/4 l d'oli d'oliva
- 3 alls secs
- sal
- Botifarra de carn (si no en trobes, alguna cosa que es parega)

El papa també et troba molt a faltar, però com de costum, ell continua tan ocupat com sempre amb reunions, congressos i viatges, (i així pot practicar l'anglès).

Bé, m'acomia de desitjant-te que sigues molt feliç amb la teua nova vida, que pugues complir tots els teus desitjos, i que les expectatives que t'havies proposat amb l'ONG les pugues dur avant.

Molts besets de les teues germanes, de ton pare, de la iaia, i, és clar, meus.

RECUERDO A UN PADRE. Paqui Piquez

Otra vez verás la luz
que alumbra por la mañana
cuando asome el sol
y sus reflejos hagan cerrar sus ojos
por la fuerza de su luz.

Recordarás todos los colores
que viste del arco iris
y el rocío que queda por la mañana
cuando se va la humedad de la noche.

Entonces pensarás que fuiste afortunado
de poderlos conocer,
mientras que otros solo vieron
oscuridad desde que nacieron.

CARTA PERSONAL. María Arrate de la Torre Fernández

Estimada filleta:

T'escric esta carta encara que no saps llegir perquè hem d'esciure per a classe. Jo he pensat en tu perquè pense en tu tot el dia.

Ara tens quasi 20 mesos i el temps amb tu passa molt de pressa. Pareix que va ser ahir quan dormies tot el dia i no sabies caminar.

Hui parles, vas, vén's, menges quasi com els adults, et rius i jugues amb els teus amics. Jo vull aprofitar cada moment que estem juntes. Em fa por el futur, tu no saps però hi ha una crisi econòmica molt forta i no saben quan acabarà. Quina preocupació per la teua vida!.

Espere veure't créixer cada dia més bonica i graciosa, l'única cosa que espere de tu és que sigues feliç.

La teua mare que t'estima molt

OTOÑO. Leonor Perez

Un humilde poema
dedicado a la asociación
de la escuela de adultos

Una tarde de otoño
un pajarito vino a mi ventana
yo lo recogí compadecida
prestándole el calor que le faltaba.

Le puse en una jaula primorosa
cuidándole de noche y de día

mas como el pajarito
así sufría le di la libertad
que me pedía.

Pajarito, pajarito
que corres por el mundo
entero lleva esta carta
al profesorado
y diles ...

Que les quiero

Y AHORA QUE YA ESTÁS EN ESTA ESCUELA, ¿QUÉ TAL ANDAS DE MOTIVACIÓN?.

Vicent Martí.

Todo el mundo está preocupado por la **motivación**. Los profesores quieren motivar a sus alumnos, los empresarios a sus trabajadores, los comerciantes a sus clientes, los sacerdotes a sus fieles.

En lenguaje llano, “estar motivado” significa tener ganas de hacer algo.

“Motivación” es un concepto que engloba los tres elementos que influyen en el inicio y la dirección de un comportamiento: los **deseos**, los **premios** y las **circunstancias** que facilitan o complican la acción.

Cuando pretendo que alguien tenga ganas de hacer algo, o estímulo su deseo, o aumento el premio, o se lo pongo muy sencillo. O, por supuesto, las tres cosas al tiempo.

Cuando queremos motivar a alguien, por ejemplo a nuestros alumnos o a nuestros colaboradores o a nuestras parejas, estamos intentando transferirles nuestros intereses. Es decir, pretendemos que ellos tengan ganas de hacer lo que a nosotros nos parece que sería bueno que hicieran. Ahí radica la dificultad. La solución está en relacionar lo que nos interesa con alguno de los deseos que ya tiene la otra persona.

Afortunadamente, a pesar de la variedad de nuestros deseos, hay tres fundamentales que compartimos todos, aunque en distintas dosis: el deseo de **bienestar**, el deseo de **vinculación social**, y el deseo de **progresar**, de encontrar sentido a lo que hacemos, de no sentirnos insignificantes.

Una de las tareas más necesarias y más difíciles de cualquier pedagogía es encontrar el camino para enlazar – por ejemplo, el estudio de los procesos históricos- con uno de esos deseos. Eso puede hacerse aumentando el bienestar del alumno (facilitándole una experiencia agradable, como hacen los museos de ciencia), proporcionándole un reconocimiento social mediante el elogio; o haciéndole sentir que progresa.

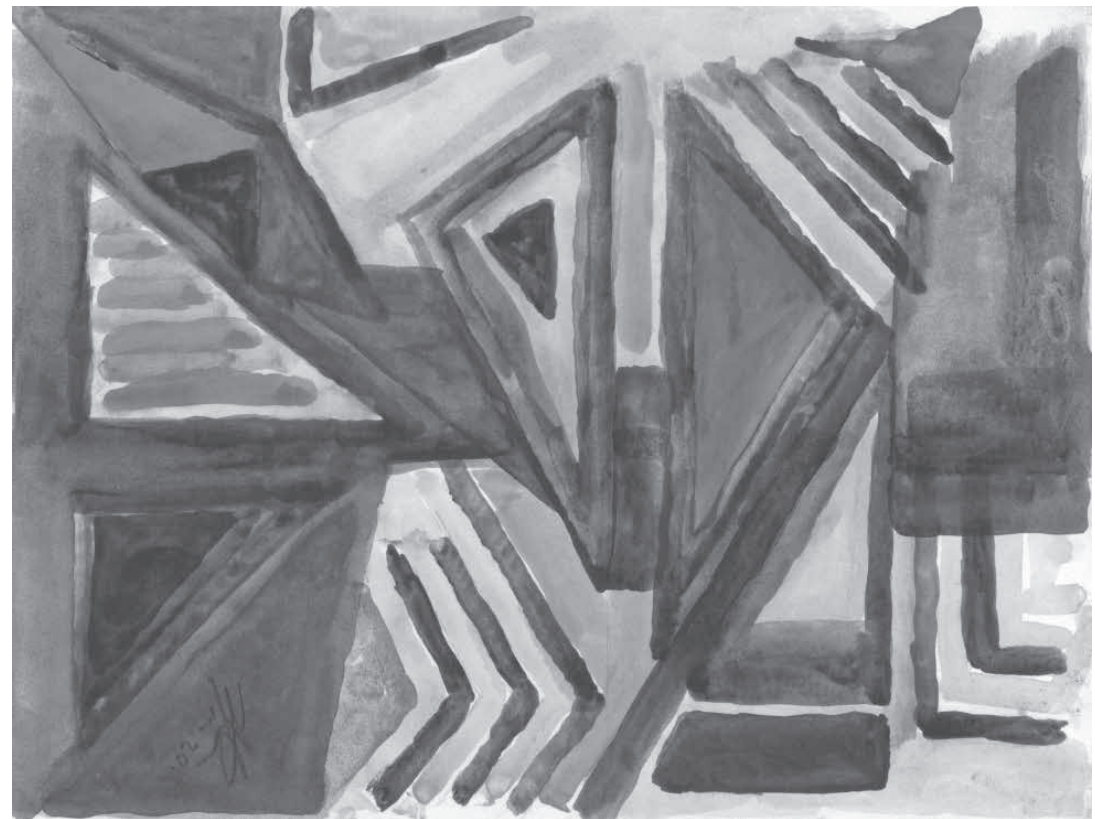
Al hablar de proporcionarle una experiencia agradable , nos estamos refiriendo a un tipo de motivación muy importante, la llamada “motivación intrínseca”. En estricto sentido, se refiere a aquellas actividades que no se realizan con vistas a un fin, sino que son un fin en sí mismas., por ejemplo **jugar; explorar; investigar**.

¿Se puede fomentar la motivación intrínseca hacia los saberes científicos? Por supuesto, pero para ello hemos de contagiar al alumnado nuestro entusiasmo no tanto por los saberes (hoy sabemos que los contenidos no pueden “transmitirse”, sólo pueden presentarse), sino por la actividad científica.

La ciencia no es el conjunto de conocimientos corroborados que están en un libro. Ese es el resultado, algo así como el resultado de un partido. Nadie puede sentirse emocionado o atraído por eso. **Lo importante es la actividad, la pasión, la intriga, la curiosidad, la búsqueda.**

Recordemos a Paulo Freire: “el ser humano está inserto en un permanente movimiento de búsqueda. Cuando deja de buscar muere”.

Cuando los psicólogos hablan del *flow*, de la sensación de estar totalmente implicado en la actividad, se están refiriendo a ese estado en que una persona se identifica con lo que está haciendo.

DE VICENTE PENALBA A RAMÓN AZORÍN. Vicente Penalba

Des del respecte i l'estima que et tinc, encara de sols conèixer-te pels relats que de tu m'han contat els teus germans, inclosa ma mare, i per una foto teua que conserven.

Per la teua lluita, en la defensa dels valors que els homes i dones necessiten per a viure amb dignitat.

Pel teu sacrifici, del qual hem tret profit - des del dol de la teua absència- aquells que hem vingut darrere.

Pels teus somnis, devanits en el temps d'una època trista i roïna en la història de la nostra gent, i que mai pogueres fer realitat.

Des de la sang que compartim, alce un crit ofegat de protesta per les injustícies d'este món.

Deixa'm, en la meua fantasia, que la meua ment i el meu cor siguen ta casa, i que els meus ulls siguen una finestra a la llum dels teus ulls.

Una llum que il·lumine una nova forma d'entendre les coses, i una societat laboriosa i justa com tu somniares.

Per donar-li sentit al sacrifici de tots aquells que perderen la vida, furtada per un món que no els mereixia.

Per estes i altres coses, gràcies oncle, i gràcies de tots aquells que et vulguem en el record de l'absència.

No tenim el teu cos

La teua tomba és el món

No podem portar-te flors

Sols portar-te en el cor

POR SIEMPRE JAMÁS. MARTA YUSTA

A veces me pongo a pensar
porque te tuviste que marchar,
alguna esperanza me quedaba
en el fondo de mi alma

Todas las noches me pongo a pensar
en lo mucho que te llevo a extrañar,
mi vida sin ti está vacía
y me siento muy perdida

Siempre me voy a arrepentir
de no haberme despedido de ti,
te quise, te quiero y te querré
y nunca te olvidaré

Por mucho que pasen los años
sé que siempre estarás a mi lado,
y aunque no te pueda ver
siempre me vas a proteger

Ojalá que algún día pueda verte
y después de tanto tiempo, poder abrazarte,
decirte lo mucho que te quiero
y cuánto te echo de menos

Siento no haberte demostrado todos los días
lo mucho que te quería,
pero sé que aunque no te lo diga
tú ya lo sabías

Sé que nunca volverás a estar conmigo,
que nunca volveré a coger tu mano,
pero siento que mi alma no está sola y
que tú, papá, nunca te has ido de mi lado.

Me pongo a recordar cosas de mi juventud y digo !qué distintas son ahora!

Antes las chicas nos enseñábamos a coser, a bordar y hacíamos muchas cosas domésticas como cocinar; hacíamos confituras de tomate y frutas, también preparábamos aceitunas, aliñábamos pimientos, tomates en salmuera...

Recuerdo las labores, el ganchillo, el punto de media. Siempre estábamos ocupadas; mi madre decía que el tiempo es oro, había aprovecharlo. En fin, que la vida era bastante distinta. Yo creo que teníamos más diálogo con la familia.

Pero hoy en día todo es distinto, todo son maquinitas, ordenadores y teléfonos móviles.

Y sí es cierto, los jóvenes necesitan saber manejar todo esto.

La vida ha cambiado mucho pero yo creo que para bien. Pues sólo hay que ver lo adelantada que está la medicina y los médicos haciendo esos trasplantes y otras muchas cosas. Pero al mismo tiempo, también tenemos miedo, ya no nos fiamos de nadie, hemos perdido la confianza. Tenemos miedo hasta de abrir la puerta porque nos engañan. Por supuesto la crisis nos está haciendo sufrir. Las mentiras y la corrupción de los políticos: ya no sabemos quién dice la verdad o quién miente.

Espero que se arreglen las cosas, pues tengo hijos sin trabajo y tengo nietos y nietas. Con amor de una yaya.

L'any 2012 deien que estava maleït i des de fa molt de temps era considerat com un any roïn i ple de desgràcies.

Ací en la nostra terra ens ha vingut de sobte una desgràcia que créiem soterrada per a sempre: LA FAM.

Ens havíem acostumat a veure per TV, les imatges de la fam i la necessitat en altres països i altres pobles i això ens encollia l'ànima. Però ara estem veient-ho en les nostres ciutats i en els menjadors socials i en els centres de caritat.

També ens dol veure reflectit en la cara de molta gent, el drama social d'estar aturat, així com el tancament d'institucions de suport social.

El malbaratament i l'avarícia sense mesura d'uns pocs, han portat la fam i la ruïna a milers de ciutadans que per necessitat no els queda altre remei que recórrer a mesures dolentes i vergonyoses per rebaixar la pobresa a què s'han vist forçats.

Mai com ara s'ha vist la quantitat de persones majors que amb les pensions i els estalvis d'altres temps, han d'ajudar a tirar endavant a fills i néts, així com la tornada a la casa familiar, de membres d'eixa família abans emancipats i que s'acomoden tots junts a l'espera que millore la situació.

Com amonestava el cantautor de la terra Raimon en la seua cançó Societat de Consum, les estanteries dels supermercats estan ben plenes però cada vegada les famílies poden comprar menys productes.

Davant estes i altres coses, l'alternativa es recórrer a la solidaritat. Una solidaritat com a ferramenta per a un repartiment i aprofitament al màxim dels recursos que es disposen, així com l'aportació que cadascú puga fer dels seus coneixements i experiències personals i fer notar als més desfavorits que no es troben sols en la lluita del dia a dia per a poder tirar endavant.

Algú s'explicava: Les persones deuriem veure's lligades per alguna cosa més que pels diners.

Així siga, perquè quan la fam apreta...

UN SENTIMIENTO EQUIVOCADO. Marta Yusta

A veces puedes pensar que estás enamorada, que tienes a tu lado a la mejor persona del mundo y que siempre vas a estar con él ; pero no todo es de color de rosa.Te ocurren cosas que hacen que te lo replantees.

Hay veces que sabes que no es bueno para ti, y sabes lo que te está haciendo, pero aun así, no eres capaz de dejarlo, ¡porque le quieres tanto...!, que no te importa lo que haga, no te imaginas la vida sin él.

La gente te dice que te está haciendo daño y que no te merece, pero tú no haces caso, tú sigues con él a pesar de que a los demás no les guste. Estás tan ciega que no ves lo malo de esa persona, hasta que un día te das cuenta de todo lo que habías perdido con él y que todos tenían razón, y abres los ojos, y por fin, haces lo correcto.

Pasas página y sigues con tu vida, con las personas que te han apoyado, aunque el recuerdo siempre estará ahí, y dentro de un tiempo, te volverás a enamorar. Como dice el refrán:” no hay mal que por bien no venga” y..... ¡¡¡¡ cuánta razón ¡¡¡

Para aquellas personas que les haya pasado lo mismo, yo les digo, que no estáis sol@s, y que ya encontraréis a la persona adecuada.

-Dedicado a esas personas que sin ellas no lo habría conseguido: mi madre, mi hermana, mis amigas (Sharon , Mireia, Marta, Jesica, Alba, Gema y Sheyla)

Os quiero a tod@s.

EL REGRESO. Ginebra

El tren paró y al andén bajó un hombre joven, pero que parecía llevar sobre su espalda todo el peso del mundo además del petate militar que cargaba, el cual no armonizaba en absoluto con su aspecto alejado de cualquier atisbo de arrogancia militar.

Por el contrario, en sus ojos había una tristeza,un dolor. Sus pasos eran lentos; decidió llegar cuanto antes a su hogar para poder darse un baño, dormir y soñar sin que le despertase, por fin, el ruido de una bomba o la llamada al combate.

El espejo del baño le devolvió un rostro que desconocía; buscaba el brillo intenso que poseía anteriormente a su partida, como consecuencia de su natural alegría y el entusiasmo que sentía de poder vivir una experiencia que él daba por hecho sería por una noble causa. Se había alistado en una guerra ajena a su país, para defender unos ideales que consideraba justos, auténticos, aquellos por los que cualquier esfuerzo le parecía poco.

¡Ingenuo!

¡Ingenuo!, se decía a sí mismo. Descubrió que, todo eran mentiras, que ocultaban la ambición, el ansia de poder de unos pocos. No eran ideales, sino intereses, lo que movían a las personas. Se sentía estafado, traicionado, víctima de un engaño; en su fuero interno deseó que esta característica de la humanidad, la mentira, no existiera.

Estaba exhausto, hastiado, y al reposar su cabeza, sobre la almohada, con ese pensamiento se durmió.

El sol le acarició el rostro y esto le reconfortó; sonriendo levemente, se incorporó y dejó que sus pies reposaran sobre la alfombrilla gastada y, tras ponerse su bata, se dirigió a la cocina a preparar café.

Con la taza en la mano anduvo hasta la ventana del comedor; fue entonces cuando reparó en el silencio. Un silencio absoluto. Observó que no circulaban vehículos, no había nadie andando por la calle pese a que la mañana debía estar avanzada.

Se le ocurrió encender la radio. Nada, ninguna emisora emitía. El televisor, pensó. Le dio al play del mando. Tampoco cadena alguna emitía. Esto le provocó un escalofrío, sintió urgencia por vestirse y salió al exterior.

Normalmente solía andar distraído en sus pensamientos pero hoy iba girando la cabeza a su alrededor buscando una presencia humana.

La avenida estaba desierta, los coches aparcados de cualquier manera, o en mitad de ella. Los comercios estaban cerrados,

Su sorpresa, su desconcierto dio paso al estupor, al terror :no había nadie, estaba solo.

MATALAFER. Fina Bataller

Antigament els matalafers anaven de poble en poble i de casa en casa, fent i desfent matalafs.

Com que corria quasi totes les cases, també portava notícies, paréixers, xafardejos, mentides, i veritats i embolics de la gent. Seria allò com un portanoves en directe o missatger d'acudits.

El matalafer era un home que estava en contacte amb gent de tot arreu, gents de diferents formes de pensar i costums similars.

A més hauria de fer ús de la diplomàcia per poder entrar en totes les cases i fer la seua feina i que tornaren a llogar-lo.

El matalafer a la llarga devia patir de dificultat respiratòria per empassar-se tota eixa polseta que pentinava de la llana.

A la fi este ofici desapareix a la vegada que apareixen el matalafs *Flex*.

Fabricados para no durar. Anónimo

Fabricados para no durar: bombilla en origen de la obsolescencia

Edison puso a la venta su primera bombilla en 1881

Duraba 1500 horas. En 1911 un anuncio en prensa española destacaba las bondades de una marca de bombillas con una duración certificada de 2500 horas.

Pero, tal y como se revela en el documental, en 1924 un cartel agrupaba a los principales Fabricantes de Europa y Estados Unidos pactó limitar la vida útil de las bombillas eléctricas a 1000 horas

Este cartel se llamó Phoebus y oficialmente nunca existió pero en el documental: "Comprar, tirar, comprar" se nos muestra el documento que supone el punto de partida de la obsolescencia programada, que se aplica hoy a productos electrónicos de última generación como impresoras iPods y que se aplicó también en la industria textil, con la consiguiente desaparición de las medias irrompibles y tantas otras cosas.

RECETA. Lola Castellanos

Gambas y champiñones gratinados con bechamel (4 personas)

INGREDIENTES:

200 gr champiñones

150 gr de gambas

1 diente de ajo

Sal

Pimienta

Perejil picado

Aceite de oliva

BECHAMEL

400 ml de leche

40 gr de mantequilla

40 gr de queso emmenthal rayado

40 gr de harina

1 pizca de nuez moscada

- 1.-Limpia los champiñones, y córtalos en láminas, rehógalos 4 minutos con 2 cucharadas de aceite, el ajo pelado y picado, sal y pimienta. Añade las gambas peladas y cuece 1 minuto, espolvorear con perejil y reserva.
- 2.-Hacer la bechamel, una vez hecha, reparte los champiñones y las gambas en 4 cazuelitas individuales, vierte la bechamel, espolvorealas con el queso, gratinalas en el horno hasta que el queso esté dorado y sírvelas calientes.

LA VIDA ES MUY INJUSTA. Una alumna de Base.

Hoy quiero hablar sobre mi marido.

Mi marido era un hombre muy buena persona.

Honrado y trabajador. Y dijo eso porque por desgracia falleció hace 16 meses. Su vida la ha dedicado a trabajar, primero de joven en el campo haciendo dos jornales todos los días, criando toros, para luego venderlos a las carnicerías.

No tenía tiempo ni para jugar al fútbol que era lo que más le gustaba ya que era buen jugador y metía muchos goles. Teníamos 20 y 25 años cuando nos conocimos, nos gustamos y nos hicimos novios en seguida. Él entonces trabajaba de albañil y en todos los sitios a los que iba a trabajar lo querían, era buen trabajador y no se metía con nadie aunque a veces tenía motivos. De los buenos abusan, pero él era así.

En diciembre del 75 nos casamos llenos de mucho amor e ilusiones por la vida, tuvimos dos hijos, una chica y un chico. Él siempre se ha dedicado al trabajo, la familia y a su casa. Hemos estado 39 años juntos, jamás nos hemos separado ni un día, ni una noche. Hemos tenido un camino de rosas, pero con muchas espinas.

En el 82 él enferma de (cáncer) su primer cáncer, le operan, luego viene el tratamiento la anemia, radio y todo lo que conlleva. Pasamos unos años muy malos pero él se recupera y seguimos la vida trabajando y criando los hijos. Él siempre me decía: “cuando nos jubilemos tendremos más tiempo para nosotros, para viajar y disfrutar, ya lo verás”. Pero por desgracia no fue así. Él fue de un cáncer a otro cáncer, de hospital en hospital, de ánimo en ánimo, de prueba en prueba, de entradas a urgencias a mas entradas a urgencias. Así, sin parar, hasta que el ultimo cáncer: el de pulmón.

Cansado de luchar y padecer fallece con 63 años. Una vida por vivir, disfrutar y viajes por hacer

Por eso digo que la vida es muy injusta, el ha pasado su vida enfermo y trabajando esperando un día para disfrutar y no ha podido.

Yo pido a las personas que disfruten de la vida cada momento, que no esperen el mañana, que el mañana no sabemos lo que nos trae.

MI BARRIO. Delmi Marzal

Mi barrio estaba situado en las afueras de Xátiva, allí crecí, murió mi padre y salí para casarme.

Detrás de las casas había huerta, y un molino de papel y estaba dividido en cuatro calles, una vertical y tres horizontales, las llamábamos: carrer dels “mestres” carrer del “mig” y carrer del “baix”, “la primera y la tercera” tenían jardín en la puerta. En la parte más baja del barrio pasaba el ferrocarril de Alcoy.

Las calles eran de tierra y allí jugábamos a nuestras anchas el grupo de amigas y amigos. Jugábamos a “boletes” a la “corda” a la “pit a amagar”... etc. También íbamos a coger “parotets” a la huerta. Casi todas las amigas íbamos a la misma escuela, al salir de la escuela a jugar. Nos pasábamos la vida prácticamente en la calle. Antiguamente pasaban por el barrio gente como la “churrera” que llevaba sus churros en una cesta de mimbre tapados con una mantita, el “pellerero” de Canals, que te cambiaba pieles de conejo por cerillas, una mujer que cantaba su cantinela “cacahuets, tramusets, barquillos, regalicia y mistos de tro” y acentuaba con voz más fuerte “tro”. “¡agua limón quien refresca!” ésta era la cantinela del verano cuando más calor hacía.

¡Qué diferente esta ahora el barrio! todo lleno de pisos alrededor. Muchas casas ya no existen. Los niños ya no juegan igual que antes, casi todo son juegos de máquinas, ver la tele y estar ocupados en enseñanzas fuera de la escuela sin poder jugar lo que deben en los parques.

Y es que la sociedad y el progreso lo cambian todo para bien, supongo, o para mal.

Cada época lleva sus cosas.

UN NADAL DESNATURALITZAT. Juan Hilario Alfaro

Uns dies abans, hem pogut llegir a la premsa que el betlem ja no és el que era. Segons el sant pare, al portal, el dia del naixement de Crist, no hi havia ase, ni hi havia bou. L'estel de Nadal, no era un estel anunciador de cap cosa, era, tal volta, una nova que li va donar per explotar eixe dia tan anomenat, els Reis Mags d'Orient, ni eren reis, ni eren mags, ni eren d'Orient, i que, si filem un poc més prim, crec que venien d'Andalusia. Que el fill de Déu, no va nèixer el 25 de desembre sinó un altre dia qual-sevol del calendari. Les festes nadalenques no són sinó les antigues saturnals romanes.

Ara, què faig jo amb el meu betlem? Aquest any m'he decidit per l'arbre, que, encara que queda un poc més pagà, de moment el papa no ha dit res al respecte.

I la nit de Nadal? Quan cantem les nades, estarem dient mentides, l'una darrere de l'altra. La nostra família no cantarà nades enguany, a veure si el sant pare té una nova comunicació divina, i ens ho aclarix, encara que siga a través del twitter, que m'han dit que ja s'ha obert un compte. Jo sóc més de facebook.

Què fem? Donem o no donem regals el dia de Reis? Al final van anar o no a veure a Jesús? No ho tinc clar. Crec que els donaré enguany pel Pare Noel. Em cau bé aquest home amb pijama roig.

Doncs bé. Que passeu un Nadal d'allò més bé, i a veure si per a l'any 2013, s'ha aclarit la santa mare Església

VOLTAIRE Y LA DIOSA RAZÓN. Baltasar Camps Lafuente

“No estoy de acuerdo con lo que dices, pero defenderé con mi vida tu derecho a expresarlo”.

Famosa frase de uno de los más conocidos filósofos ilustrados, parece perfecta y contribuyó a alzar a los altares a la poderosa Diosa Razón. Pero nadie tiene la razón completa. Se le olvidó decir que para expresar una opinión hace falta algo más que la razón, algo que ya no se enseña en las escuelas, los modales. Es decir, eso que se supone que se debe aprender en

el ámbito escolar y familiar, nociones tan básicas como no faltar al respeto, no alzar la voz, no agredir verbalmente, no exponer nuestras ideas como si solo nosotros tuviésemos razón, y por supuesto el derecho a la vida, incluso a la propia vida.

Defender con nuestra vida el derecho a que alguien exprese sus ideas es una falacia. Esta famosa frase también se puede encontrar de otra forma “No estoy de acuerdo con lo que usted dice, pero me pelearía para que usted pudiera decirlo”, y ¿esto lo dice un filósofo ilustrado?. Con razón estas ideas degeneraron en la instauración del terror y gran terror de la Convención Jacobina o Montañesa (1793-94). No se deben expresar opiniones sin la máxima del respeto hacia los demás, de hecho pongo otro ejemplo de nuestro aclamado Voltaire, “Proclamo en voz alta la libertad de pensamiento, y muera el que no piense como yo”. ¡Toma barbaridad! no porque no tuviera razón, (la libertad de pensamiento es un derecho inherente a la humanidad), sino por la contundente contradicción de esta frase.

Y no estoy hablando de la educación o del respeto a la vida en un plano religioso, sino de lo que en realidad querían inculcarnos los ilustrados: el razonamiento, y el pensamiento, que al fin y al cabo no son más que pensar, y sobre todo el estudio, el no dar nada por sentado. Y eso se hace desde la juventud. Se tendría que enseñar educación desde la más tierna infancia, algo reservado en gran parte al ámbito familiar. El sistema educativo aparte de apoyar esa educación, debería inculcar el estudio, pero no como forma de obtener una titulación, sino como una forma de crecer como seres humanos, con educación y sabiduría. “La juventud es el momento de estudiar la sabiduría” (Rousseau), “Hay que estudiar mucho para saber poco” (Montesquieu).

La falta de educación que tienen algunas personas a la hora de expresar sus ideas alguien la llamó “fascismo”, pero como esto no va de política diré “la idiotez es una enfermedad extraordinaria, no es el enfermo el que sufre por ella, sino los demás” (Voltaire), y el respeto a la vida sea por las ideas que sean es primordial. Y ya lo dijo André Malraux, genio y figura al que tanto debemos los españoles, “He aprendido que una vida no vale nada, pero también que nada vale una vida”.

ESTIMADES AMIGUES I AMICS.

Amb molta emoció, ens adrecem a vosaltres per anunciar-vos que AL TALL hem decidit acabar la nostra activitat artística com a grup.

A punt de començar l'any 2013, comptem 38 anys de trajectòria, plena d'il·lusions, dificultats, alegries, esperances i realitats. Després d'una temporada de reflexió, hem entès que ara es donen les circumstàncies per a tancar el nostre cicle.

Seria llarg d'explicar-vos les nostres reflexions en este moment. Us direm que sentim una gran alegria per haver arribat a este punt.

La memòria ens transporta a aquells primers anys en que els projectes prenen cos i es desfermava una connexió sorprenent entre les nostres propostes i la resposta del públic.

Hem estat fidels a les esperances que molts van posar en el nostre treball i al compromís amb la música i la cultura del nostre País. Per això, podem estar satisfets de dir-vos adéu per haver compartit amb vosaltres esta passió i la nostra vida.

Així doncs, esperem encara fer algun concert que s'acabe de negociar durant el que resta d'any. Acomplirem els compromisos contrets anteriorment i tancarem així la contractació.

També hem pensat que deuriem preveure algun esdeveniment públic com a despedida, però ara mateix encara no ha quallat cap idea viable. Esperem -ens agradaria- sentir les vostres idees, propostes, paraules en este moment tan sensible per a nosaltres.

Personalment cadascú de nosaltres, com que estem vius i atents al camí que el país va marcant, segur que seguirem fent i comunicant.

Us diem adeu amb una abraçada molt forta.

AL TALL

MENJAR RÀPID, APRENTATGE RÀPID. Rosa Maria Torres¹

“Escoles lentes propicien el descobriment del gust pel saber, les ràpides donen sempre les mateixes hamburgueses” Maurice Holt

La pressa dels temps actuals contagia el món de l'educació. Mentre hi ha cada vegada *més coses* per a aprendre i es demana *més* de tot – pressupost, temps d'ensenyament, avaluació, ordinadors, Internet, etc. – s'espera que l'aprenentatge es faci en el *menor* temps possible. No obstant això, el *fast learning* (aprenentatge ràpid), igual que el *fast food* (menjar ràpid), fan mal a la salut, provoquen estrès, són difícils de digerir, renuncien al plaer d'assaborir, omplien sense alimentar, engreixen sense nodrir. **Menjar porqueria, aprenentatge porqueria.**

Llegir ràpid, escriure ràpid, estudiar ràpid, aprendre ràpid, obtenir ràpidament certificats i títols, apareixen com a objectius desitjables per a la societat dins i fora dels sistemes escolars, des de l'educació preescolar fins al cinquè postgrau¹. L'ideal social hui sembla que siga que els xiquets aprenguen a llegir i a escriure abans d'entrar a l'escola, que els alumnes aproven cursos i nivells en cadena, que la capacitat de triar una carrera o un ofici es desenvolupa a una edat primerenca, que els professors es capaciten en cursets i tallers, que aquells que poden continuen estudiant màsters i doctorats sense parar, sense haver-se enfrontat als problemes de la vida real, sense haver tingut una experiència de treball i inclús sense una mínima problematització al voltant del camp triat d'estudi o de treball. Justament tot el contrari que, com a especialista, recomane en consultes i assessories: no donar pressa als xiquets xicotets a llegir i a escriure, prolongar tant com siga possible el joc, deixar més espai i més temps lliure als alumnes al llarg de tota l'escolaritat, alternar estudi, treball i activitats de servei social, *formar* més que *capacitar* els docents, ajornar màsters i postgraus fins que els coneixements, els dubtes i l'experiència acumulats permeten realment articular teoria i pràctica, aprofitar i gaudir l'estudi sistemàtic i autònom.

L'aprenentatge porqueria s'ha estès amb l'avanç de les tecnologies, la seua ubiqüitat i la seua major accessibilitat, però les seues arrels estan en el desconeixement persistent i en el vell menyspreu entorn a allò que significa **aprendre**,

comprendre, conèixer, saber... Qui sap, sap que l'aprenentatge té condicions, requeriments, etapes, ritmes i estils que no poden ignorar-se, violentar-se a rampellades; que aprendre implica temps motivació, apropiació, reflexió, emoció, processament, esforç, constància, equivocació i rectificació, contrastació, vinculació teoria-pràctica, ús d'allò que s'ha après... **Els resultats i les conseqüències de les coses apreses a les carreres, és a dir, de les coses no apreses, estan a la vista de tots, tots els dies, en tots els llocs.**

Tres exemples de fast-learning:

1. Alfabetització d'adults

L'alfabetització d'adults ha sigut tradicionalment camp de gent amb pressa. Els programes i “mètodes” més populars han sigut sempre aquells que ofereixen alfabetitzar en un temps rècord. Paga la pena recordar que Paulo Freire, el nom del qual va aconseguir fama internacional en aquest camp, es va estrenar el 1963 proposant una Campanya Nacional d'Alfabetització – aleshores era director del Departament d'Extensió Cultural de la Universitat de Recife – que pretenia alfabetitzar a treballadors rurals en un mes i mig. No sabem si ho hauria aconseguit, perquè el pla no va arribar a concloure ni a avaluar-se ja que, arran del colp militar de 1964, Freire va haver d'eixir de Brasil i asilar-se a Xile.

El mètode cubà d'alfabetització “*Yo sí puedo*” (nota de traducció: “Jo sí que puc”), usat en molts països en l'actualitat, deu la popularitat entre d'altres qüestions al temps curt previst per a la capacitació dels alfabetitzadors (un taller breu d'un dia o fins i tot menys) i per a l'alfabetització (entre set setmanes i tres mesos). El mètode consta d'una cartilla, un manual i 17 vídeos amb 65 classes, de les quals 10 es dediquen a l'“etapa d'ensinistrament”, 42 a l'etapa d'aprenentatge de la lectura i escriptura, i 13 a la “consolidació”.

Els resultats del *fast-learning* en el camp de l'alfabetització, s'anomenen campanyes o programes, ens acompanyen des de fa dècades, i ens obliguen a l'etern esborra i va de nou. Les dades per “alfabetitzats” sobretot els que no han tingut cap experiència escolar, acaben en general amb habilitats mínimes de lectura i escriptura, apegades a la cartilla o al manual, inútils per a la vida quotidiana i la realització autònoma. Allò que s'anomena “retorn a l'analfabetisme” per desús sovint no ho és; es tracta simplement de processos d'alfabetització que es van interrompre abans d'arribar a ser-ho.

¹ Nota de traducció: l'autora és de l'Equador i fa referència als nivells educatius del seu país.

2. Velocitat lectora

La lectura ràpida guanya adeptes en temps que inciten a l'escaneig més que a la lectura pròpiament dita. Ara, l'afany s'ha traslladat als sistemes escolars, de la mà sobretot del Banc Mundial, i com a part de les obsessions oficials de reforma educativa. Embanderolat com sempre en la “millora de la qualitat de l'educació”, el Banc es planteja la *velocitat lectora* com a un indicador més de l'esmentada millora i de l'esmentada qualitat. Per a cada grau de l'escola es fixa un nombre determinat de paraules a llegir. El propòsit, segons allò explicat en el cas de Perú, es aconseguir un instrument d'avaluació de la “competència lectora” que siga “fàcil de mesurar i d'entendre per part dels pares, els mestres i els electors”.

Durant la campanya electoral que va portar Alan García per segona vegada a la presidència del Perú (2006), el Banc Mundial va promoure entre els candidats el projecte *RECURSO* (RECURS) de velocitat lectora, el qual va ser adoptat per tres dels quatre candidats, García inclòs (Banc Mundial, “Cap a una educació de qualitat en el Perú”, 6 juliol 2006). Els estàndards de velocitat lectora per a l'escola primària peruana van quedar així:

Grau 2: 60 paraules/minut

Grau 3: 90 paraules/minut

Grau 4: 110 paraules/minut

Amb variants, el programa ha sigut posteriorment portat a altres països llatinoamericans, entre ells Xile i Mèxic. A Mèxic, la Secretaria d'Educació Pública (SEP) el va adoptar el 2010, en primària i secundària, amb el nom de Programa de Lectura Ràpida i Competència Lectora. Es va establir, per exemple, que un xiquet de primer grau de primària havia de llegir més de 59 paraules per minut per a ubicar-se en el nivell “avançat” entre 35 i 59 paraules per a ubicar-se en el nivell “estàndard”, entre 15 i 34 per a ubicar-se “prop de l'estàndard” i menys de 15 per a ubicar-se en la categoria “necessita suport”. Per a comprovar la velocitat lectora, es va instruir als mestres a mesurar-la entre els seus alumnes una volta per setmana i a incloure la dada en els butlletins de qualificacions.

Les crítiques dels especialistes en els diferents països on s'ha adoptat l'enfocament esmentat han sigut lapidàries, com era d'esperar. La **velocitat** lectora no té res a veure amb la **comprensió** lectora i més bé la compromet

addicionalment, alhora que li lleva estímuls i valor a la lectura per plaer, font de formació dels bons lectors, dels lectors de veritat. Coses absurdes, en fi, que floreixen en els nostres països gràcies a la combinació perillosa de polítics i tecnòcrates obsessionats amb mesurar i amb “mostrar resultats” en un termini molt curt.

3. Secundària en un any

Un anunci del fundador d'Atari, Nolan Bushnell, va circular profusament a Internet a finals de 2011: un videojoc que permetia fer l'educació secundària en un any o menys. “*Speed to Learn*” (Velocitat per a aprendre) és “un sistema de joc que ensenya mentre jugues”, un joc d'informàtica en núvol combinat amb activitats aeròbiques, que oferirà recompenses per a incentivar el coneixement i la rapidesa per a respondre preguntes, i exercicis repetitius per a memorització (?). Segons Bushnell, el joc s'ha assajat en centenars d'aules amb 40.000 xiquets. “Actualment ensenyem les matèries 10 voltes més ràpid”. El projecte estarà a punt a finals de 2012.

Ja veurem... És difícil d'imaginar en què consistirà concretament el programa. És difícil d'entendre quina classe d'educació secundària és la que s'oferirà per esta via i què és allò que aprendran realment els joves. Però el més difícil de tot va ser veure aquesta proposta feta circular entusiàsticament per educadors i especialistes no només dels Estats Units d'Amèrica sinó d'altres parts del món i especialment de l'Amèrica Llatina. Realment creuen que un programa de videojocs pot suplir, en un any, una bona educació secundària, inclosa l'experiència d'interacció amb els professors, amb companys de carn i ossos, amb situacions i problemes de veritat? Pot arribar fins a aquest punt el miratge de les tecnologies, l'afició per la velocitat i la falta de comprensió d'allò que és – o hauria de ser – una bona formació secundària?

De la mateixa manera que el *Fast Food* va donar lloc a l'*Slow Food* (nota de traducció: menjar lent), és hora de tancar files entorn d'un *Slow Learning Movement* (nota de traducció: Moviment d'Aprenentatge Lent) que faça justícia a l'aprenentatge, que possibiliti de veres “aprendre a aprendre” i que siga coherent amb l’“aprenentatge al llarg de la vida” tan esmentat.

L'ECONOMIA DEL BÉ COMÚ. Un model econòmic amb futur.

Emili Altur

*Segons una enquesta de la fundació Bertelsmann, el 80 per cent dels alemanys i el 90 per cent dels austríacs esperen un nou ordre econòmic. L'economia del bé comú (Deuticke, 2010) és un sistema econòmic alternatiu complet, els fonaments havien sigut desenvolupats per Christian Felber en **Nuevos valores para la economía** (Deuticke, 2008) i més tard polits per un, cada vegada major, cercle d'empresaris. El fi és escapar de la discussió estèril: "Qui està contra el capitalisme, està amb el comunisme" i oferir un camí concret i viable de cara al futur. Fins a finals del 2011 donaren suport a la iniciativa més de 500 empreses de 13 països, 200 empreses pioneres aplicaran el cor del model, el Balanç del Bé Comú. El moviment creix globalment en, cada vegada més branques d'actuació. Trenta-un "Camps d'energia" (grups de suport local) s'han fundat fins a la data a Àustria, Alemanya, Itàlia, Suïssa, Liechtenstein, Espanya, Argentina i Hondures.*

Ací presentem els 20 punts centrals:

1. L'economia del bé comú es basa en els mateixos **valors** que fan aflorar les nostres relacions: confiança, cooperació, benvolença, democràcia, solidaritat. Segons investigacions científiques recents aconseguir bones relacions és la major font de motivació i felicitat dels éssers humans.

2. El marc legal econòmic experimenta un gir radical, canviant les regles del joc d'afany de lucre i competència per **cooperació i contribució al bé comú**: empreses que practiquen la cooperació seran recompensades. En canvi, el comportament competitiu comporta desavantatges.

3. L'**èxit** econòmic no és mesura per indicadors monetaris com el benefici financer o el BIP, sinó amb el **balanç del bé comú** (a nivell d'empreses) i el **producte del bé comú** (a nivell de sistema). El balanç del bé comú es converteix en el balanç principal de totes les empreses. Com més social, ecològica, democràtica i solidària siga l'activitat, millors seran els resultats del balanç del bé comú aconseguits. Millorar els resultats del balanç del bé comú de les empreses en una economia nacional, millorarà el producte del bé comú.

4. Les empreses amb bons balanços del bé comú gaudiran d'**avantatges legals**: taxes d'impostos reduïdes, aranzels avantatjosos, crèdits barats,

privilegis en compra pública i a l'hora del repartiment de programes d'investigació, etc. L'entrada en el mercat es veurà, per tant, més afavorida per a actors ètics i per als seus productes i serveis, que els dels no-ètics, indecents i no ecològics.

5. El **balanç financer** serà el balanç secundari. El **benefici financer** passa de ser el **fi** a ser el **mitjà**. Aquest serveix sols per augmentar el 'nou' fi empresarial: Aportació al bé comú. Els excedents del balanç financer hauran d'utilitzar-se per : inversions amb plusvàlua social i ecològica, devolució de crèdits, depòsits en reserves limitades, bonificació als empleats de forma restringida, així com crèdits sense interessos a empreses cooperadores. No s'utilitzaran els excedents per a bonificar a persones que no treballen en l'empresa, adquisició hostil d'altres empreses, inversió en mercats financers (aquests deixaran d'existir), o aportacions a partits polítics. En contrapartida, l'**impost sobre el benefici empresarial** serà **eliminat**.

6. Com el benefici financer és ara un mitjà, i deixa de ser un fi, les empreses poden esforçar-se cap a la seua **grandària òptima**. No han de témer ser adquirides, o sentir-se obligades a créixer per a ser més grans, més fortes o amb majors beneficis. Totes les empreses estan alliberades de **la coerció de créixer i empassar**.

7. Havent-hi la possibilitat d'aspirar sense por a la seua grandària òptima, hi haurà moltes empreses xicotetes en totes les branques. Com no han de créixer més, els serà més fàcil **cooperar i practicar la solidaritat**. Es poden ajudar mútuament amb coneixements, tecnologia, encàrrecs, personal o crèdits sense interessos. Seran recompensades amb resultats del balanç del bé comú positius. Les empreses van formant una xarxa d'aprenentatge solidària, l'economia es transforma en un **sistema win-win**.

8. Les **diferències d'ingressos i patrimonis** seran **limitades**: Ingressos màxims de per exemple 20 vegades el salari mínim. Propietats que no excediran per exemple els 10 milions d'euros, el dret de cessió i herència, 500.000 euros per persona, en empreses familiars a 10 milions d'euros per fill. L'excedent sobre estos límits seran repartits a través d'un "fons de generacions" com "**Dot democràtic**" a les següents generacions: igualtat de capital inicial significa major igualtat d'oportunitats. (Els margens exactes hauran de ser definits democràticament en una assemblea econòmica.)

9. En grans empreses a partir d'un elevat nombre d'empleats (per exemple, més de 250) els drets de decisió i propietat passen parcialment i progressiva als empleats i ciutadans. La població podrà ser representada directament a través de "**parlaments econòmics regionals**". El govern no posseeix dret decisor i d'intervenció en empreses públiques.

10. Açò és igualment vàlid per als **béns democràtics**, la tercera categoria de propietat, junt a una majoria de xicotets i mitjans empresaris i grans empreses de propietat mixta. Per béns democràtics entenem institucions econòmiques públiques en camps d'ensenyament, salut, acció social, mobilitat, energia, o comunicació: la infraestructura bàsica.

11. Un bé democràtic important és el **banc democràtic**. Aquest serveix, com totes les empreses, al bé comú i, com totes elles, controlat per la ciutadania sobirana i no pel govern. Els seus serveis consisteixen en dipòsits d'estalvi garantits, comptes corrents gratuïts, crèdits d'interés reduïts i crèdits de riscos amb plusvàlua social i ecològica. L'**Estat** es finança primordialment a través de **crèdits sense interés del Banco Central**. El Banco Central obté el dret exclusiu de la **creació de diners** i efectua les **transaccions de capitals internacionals** per impedir evasió fiscal. Els mercats financers en la forma actual ja no existeixen.

12. Seguint la proposta de John Maynard Keynes de 1944, s'estableix una **cooperació monetària global** a base d'una unitat de càlcul (per exemple: "globus", "terra") per al comerç internacional. A nivell local, **monedes regionals** poden complementar la moneda nacional. Per a protegir-se de la competència injusta, la UE inicia una **zona de comerç just** (Zona del Bé Comú) amb estàndards harmonitzats o amb tarifes duaneres correlacionades amb el resultat del BBC de l'empresa productora. A llarg termini, la meta és una **Zona del bé comú** en l'ONU.

13. A la **natura** se li concedeix un **valor en si mateix**, per la qual cosa no pot transformar-se en propietat privada. Qui necessite un tros de terra per a viure, agricultura o comerç, se li cedeix una superfície limitada de forma gratuïta o pagant una taxa d'utilització. L'**ús de la terra** està **condicionat** a criteris ecològics i a l'ús concret. Açò serà el final de l'especulació immobiliària, el "landgrabbing" (apropiació de grans superfícies per multinacionals o altres països) i el latifundisme. En contrapartida, **s'anul·la l'impost sobre el terreny**.

14. El **creixement econòmic** deixa de ser un fi. Un nou objectiu serà la reducció de la **petjada ecològica** de persones privades, empreses i nacions, cap a un nivell globalment sostenible i just. L'imperatiu categòric de Kant serà estés a la dimensió ecològica. La Nostra llibertat d'elegir un estil de vida determinat troba la seua fi quan limite la llibertat d'altres d'elegir el mateix estil de vida o almenys de dur una vida en dignitat. Persones privades i empreses seran incentivades per a mesurar la seua petjada ecològica i reduir-la a un nivell globalment sostenible i just.

15. L'horari de **treball retribuït** es veurà reduït escalonadament cap a la marca, desitjada per majoria de 30 a 33 hores setmanals. D'esta manera queda temps lliure per als **altres tres camps de treball** de gran importància: treball de relacions i cura (xiquets, malalts, ancians), treball de creixement personal (desenvolupament de la personalitat, art, jardí, oci), treball en la política i activitats públiques. Com a conseqüència d'aquest repartiment més equilibrat entre les distintes activitats, l'estil de vida es farà més suficient, menys consumidor, i més sostenible.

16. Cada deu anys en la professió és un "**any sabàtic**" que serà finançat a través d'un salari mínim incondicional. Les persones podran fer en aquest temps el que vulguen. Aquesta mesura descarrega el mercat de treball en un deu per cent de la taxa de desocupació en la Unió Europea.

17. La democràcia representativa serà completada per la **democràcia directa** i la **democràcia participativa**. La ciutadania sobirana haurà de poder controlar i corregir la seua representació, decretar lleis por si mateixa, modificar la constitució i poder controlar les infraestructures d'abastiment: ferrocarril, energia, aigua, correus, bancs. En una democràcia real són idèntics els interessos dels representants i els de la ciutadania sobirana. Requisits per a això són drets constitucionals de colegislar i de controlar per part de la ciutadania sobirana.

18. Tots els punts angulars hauran de madurar-se a través de discussions intenses en un ampli procés de base, abans que es convertesquen en lleis elaborades per una **assemblea econòmica** directament elegida; el resultat de la qual es votarà democràticament per la ciutadania sobirana. El que siga acceptat, s'introduirà en la constitució i sols podrà tornar-se a canviar amb el suport de la ciutadania sobirana. A banda de l'assemblea econòmica del bé comú hi pot haver altres convencions per a aprofundir la democràcia:

assemblea per a l'educació, assemblea per als mitjans de comunicació o una assemblea per al desenvolupament de la democràcia.

19. Per a afiançar en els xiquets els valors de l'economia del bé comú i poder-los practicar, el sistema d'educació haurà d'estar orientat igualment cap al bé comú. Açò requereix una altra forma d'ensenyança i altres continguts, com per exemple: **emocionologia, ètica, comunicació, educació democràtica, experiència de la naturalesa i sensibilització corporal.**

20. A causa que en l'economia del bé comú, l'èxit empresarial posseeix un significat molt diferent al que actualment rep, es demanen altres **competències de gestió**. Les empreses ja no busquen als gerents més durs i executius de l'"eficiència quantitativa", sinó als més responsables i socialment competents, els més empàtics i sensibles que consideren la codeterminació com una oportunitat i un benefici per a tots.

L'economia del bé comú no és ni el millor dels models econòmics ni la fi d'una història, sols el pas següent cap a un futur més sostenible, just i democràtic. Es tracta d'un procés participatiu, de desenvolupament obert que busca sinergia en processos similars com: economia solidària, economia social, moviment de béns comuns, economia del postcreixement o democràcia econòmica. Ajuntant els seus esforços, una gran quantitat de persones i actors són capaços de crear quelcom fonamentalment nou. La implementació de la visió requereix motivació intrínseca i autoresponsabilitat, incentius econòmics, un ordre politicolegal coherent, així com conscienciació. Totes les persones, empreses i comunitats estan convidades a participar en la reconstrucció de l'economia cap al bé comú.

Més informació en: www.economia-del-bien-comun.org

TALLER DE FOTOGRAFIA

Pau Grau

David Albiñana

Elena Molina

Justo Úbeda

Raquel Vidal

l'ullal 16

tercera època

revista del cpípa
francesc bosch i morata
xàtiva
febrer 2013